

EDİTÖRDEN

M.Faysal GÖKALP

Cemrenin havaya, suya ya da toprağa düşmesi adetken bu yılın asıl cemresi politik alana düştü. Baharı geçen yıl olduğu gibi yine politik bir krizle karşıladık. Oysa geçen yılki krizi demokrasinin güçlenmesiyle atlattığımızı zannediyorduk. Dahası ekonomik riskler kriz ve seçime rağmen beklenenden daha zararsız geçirilmişti.

Dış politika açısından bir başarı öyküsü olarak başlayan ve askeri başarıyla sonuçlandığı düşünülen teröre karşı mücadelenin toplumsal ve politik desteklerinin neler olacağını merakla beklerken elimize bırakılan pimi çekilmiş politik bomba oldu. Bu krizin niteliği politikti, zira krizin niteliğini belirleyen içindeki aktörlerden birinin yargı olması değil, tarafların kendilerini nasıl konumlandıklarıdır. Kaldı ki, anayasa, siyasal partiler ve seçimler hakkındaki düzenlemeler ya da meclis içtüzüğü gibi yasa benzeri hukuki metinler politik olandan kolayca ayrıştırabileceğimiz hususlar içermezler.

Yaşadığımız kriz, Türkiye ile ilgili yapısal sorunların varlığını su yüzüne çıkardı. Türkiye’de yaşanan sorunların temelinde ekonomik az gelişmişliğinin yattığını ileri sürenler belki de bu krizlere en çok şaşırınlar olacaktır. Cumhuriyet tarihinin en önemli ekonomik performansını yakalamışken, yine cumhuriyet tarihinin en önemli siyasal kırılma noktalarından birisine şahit olmayı zihinsel olarak konumlandırmak pek mümkün değil. 2001 Krizi ile 1 800 dolara düşen kişi başına düşen milli gelirimizin, yeni hesaplamaları dikkate aldığımızda, 9 200 dolara ulaştığını öğrenmek bile kimsenin umurunda olmadı. En azından sorunlarımızın temelinde ekonomik az gelişmişliğimizin olmadığını anlamış olduk. Ama doğrusu bu süreçte öğrendiklerimiz bizi pek memnun etmedi. Eskiden olsa tipik az gelişmişlik sendromu diyebilirdik. Ancak bu gün durum oldukça farklı, belki de başarılı olmak problemin temelinde yatan en önemli unsur. Kim ne derse desin, çözümünü bulmanın bile hayli can sıkıcı olabileceği bir durum ile karşı karşıya kaldık.

Belki de sorunun nedeni Türk politik kültüründe tarafların hısımlıklarını çabuk unutuvermeleridir. Zira burada ideolojilerle yüklü her kimlik etnik kimlikleri bile kısıktırarak kadar sahibidir. Ulusalçı, milliyetçi, liberal demokrat, sosyal liberal, sosyal demokrat, muhafazakar demokrat, dindar muhafazakar, devletçi, piyasacı, Nişantaşılı, Başbüyükü, uysal ya da çılgın bütün kimlikler kendilerini bu memleketin tek sahipleri olarak gördükçe politik hayatımızda *ötekilere* yer kalmayacaktır.

Faturasını beraber ödesek de son elli yılda politik hayattaki her çalkantı maalesef küresel ekonomik sistemin müdahaleleri ile son buldu. Yeni bir fatura ödememenin yolu ise, bu ülkede yaşayan ve vatanını seven herkesin *ötekine* en az kendi kimliği kadar sahip çıkmasından geçmektedir.